

थाङ्गा कलाकार

छोटो अवधिको

पाठ्यक्रम

(दक्षतामा आधारित)

प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालीम परिषद्

पाठ्यक्रम विकास महाशाखा

सानोठिमी, भक्तपुर

२०७०

विषय-सूची

परिचय.....	६
लक्ष्य.....	६
उद्देश्य.....	६
पाठ्यक्रमको वर्णन.....	६
पाठ्यक्रमको संरचना	७
समयावधि.....	८
लक्षित समूह.....	८
लक्षित स्थान.....	८
समुहको आकार.....	८
प्रशिक्षणको माध्यम	८
हाजिरीको स्वरूप.....	८
पाठ्यक्रमको केन्द्रविन्दु.....	८
प्रवेशका आधारहरू.....	८
प्रशिक्षणको माध्यम र सामाग्रीहरू.....	८
अध्ययन सिकाईका विधिहरू.....	८
अनुगमनको लागि सुभावा.....	८
प्रमाणपत्रका लागि आवश्यक कुराहरू.....	९
श्रेणी निर्धारण पद्धति.....	९
प्रशिक्षार्थी मूल्याङ्कनका विवरण.....	९
प्रशिक्षकको न्यूनतम योग्यता.....	९

प्रशिक्षक विद्यार्थी अनुपात.....	९
प्रशिक्षकका लागि सुझाव.....	१०
सीप परिक्षणको प्रावधान.....	११
मोड्युल र उप-मोड्युलहरूको विवरण.....	१२
मोड्युल १ : बौद्ध कला/इतिहास/दर्शन	१२
मोड्युल २ : बौद्ध आधारभूत ग्राफिक कला.....	१३
मोड्युल ३ : बुद्ध र संबन्धित कला निर्माण कार्य.....	१५
उप मोड्युल १ : कला कृतिका लागि क्याम्भासको तयारी.....	९
उप मोड्युल २ : बौद्ध कला ट्रेस गर्ने/साने/छापने.....	१८
उप मोड्युल ३ : कलाको कामका लागि रंगको तयारी.....	२२
उप मोड्युल ४ : बौद्ध कला कृति रंग्याउने कार्य.....	२४
उप मोड्युल ५ : कला कार्यमा छाया भरण.....	२९
मोड्युल ४ : कार्यशाला/प्रदर्शनी व्यवस्थापन.....	३४
खण्ड २ साभा मोड्युल.....	४२
उपमोड्युल १ प्रयोगात्मक गणित.....	४३
उप-मोड्युल : २ पेसागत स्वास्थ्य र सुरक्षा.....	४८
उप मोड्युल ३ : प्राथमिक उपचार.....	५३
उपमोड्युल ४ : एच् आइ भि एड्स.....	५६
उपमोड्युल ५ : सञ्चार.....	५८
उपमोड्युल ६ : साना उद्यम विकास	६२
औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको सूची.....	६६

परिचय

“थाङ्गा कलाकार” को यो पाठ्यक्रम थाङ्गा कलासंग संबन्धित ज्ञान र सीप प्राप्त न्यून तहका प्राविधिक श्रमशक्ति उत्पादन गर्ने उद्देश्यले तयार गरिएको हो । यसबाट प्रशिक्षार्थीहरु संबन्धित पेसामा रोजगार तथा स्वरोजगारका अवसर प्राप्त गर्न सक्षम हुनेछन् ।

लक्ष्य

यो पाठ्यक्रमको लक्ष्य समुदायमा न्यून तहका उद्यमी/रोजगार प्राप्त थाङ्गा कला कर्मीहरु तयार गर्नु हो ।

उद्देश्यहरु

यो तालिम कार्यक्रमपछि प्रशिक्षार्थीहरु समर्थ हुनेछन् :

- बुद्ध कला, इतिहास र दर्शनको अवधारण व्यक्त गर्न
- बुद्ध कलाकृति/बुद्ध कला ट्रेस गर्न/प्रतिलिपि बनाउन
- रंग तयार गर्न
- बुद्ध कलाकृति/बुद्ध कला रंगन कार्य संपादन गर्न
- कलाकृति शेड छायांकन गर्न
- विशिष्ट तारा/मञ्जुश्री चित्रकला निर्माण गर्न
- पेशागत विकास गर्न

पाठ्यक्रमको वर्णन

यो पाठ्यक्रमले थाङ्गा कलाकर्मीलाई आवश्यक पर्ने ज्ञान र सीप प्रदान गर्छ । प्रशिक्षकको प्रदर्शन तथा स्वयं अभ्यासद्वारा प्रशिक्षार्थीहरुले यस पाठ्यक्रममा उल्लेख गरिएका सीपहरु सिक्ने अवसर पाउने छन् । कार्यक्रमका लागि आवश्यक औजार, सामग्री, उपकरण र संयन्त्रहरु प्रयोग गरेर प्रशिक्षार्थीहरुले अभ्यास गर्दै सीप सिक्नेछन् ।

यो कार्यक्रमको सफल समापनपछि प्रशिक्षार्थीहरु बौद्ध कला/इतिहास/दर्शनबारे बुझ्ने, बौद्ध कला कृतिको रंग रंगन/छायांकन गर्ने उच्च मण्डला/लेन्टसा/तिब्बती लिपि र पूर्ण थाङ्गा निर्माणसंग संबन्धित ज्ञान र सीपले सुसज्जित हुनेछन् ।

पाठ्यक्रमको संरचना

सि.नं.	मोड्युल/उप मोड्युल	समय (घण्टा)			अंक			
		प्रकृति	सै	प्र	जम्मा	सै	प्र	जम्मा
१	बौद्ध कला, इतिहास र दर्शनको परिचय	सै+प्र	२०	०	२०	१५		१५
२.	बौद्ध आधारभूत ग्राफिक कला	सै+प्र	१०	६०	७०	१०	५०	६०
३.	बुद्ध र बुद्ध संबद्ध कला							
	३.१ कलाको लागि क्यान्भासको तयारी	सै+प्र	६	२४	३०	५	१०	१५
	३.२ बौद्ध कला ट्रेस गर्ने/साने/छापने	सै+प्र	१२	३८	५०	१०	५०	६०
	३.३ कला कार्यका लागि रंगको तयारी	सै+प्र	२	१३	१५	५	१०	१५
	३.४ बौद्ध कला रंगन कार्य	सै+प्र	१६	४८	६४	१०	५०	६०
	३.४ कला कार्यमा छाया भरण	सै+प्र	८	६६	७४	१०	५०	६०
४.	कार्यशाला/प्रदर्शनी व्यवस्थापन	सै+प्र	७	१४	२१	५	१०	१५
	विशेष मोड्युलको जमा		७७	२३७	३१४	७०	२३०	३००
५.	साभा मोड्युल	सै+प्र	२८	७७	१०५	२०	८०	१००
	५.१ प्रयोगात्मक गणित	सै+प्र	४	१६	२०			
	५.२ पेसागत स्वास्थ्य र सुरक्षा	सै+प्र	२	८	१०			
	५.३ प्राथमिक उपचार	सै+प्र	७	१३	२०			
	५.४ एच आइ भि एड्स	सै+प्र	१	४	५			
	५.५ सञ्चार	सै+प्र	१०	२०	३०			
	५.६ साना व्यवसाय विकास	सै+प्र	४	१६	२०			
	कूल जमा		१०५	३१४	४१९	९०	३१०	४००

समयावधि

विशिष्ट मोड्युलको ३१४ घण्टा र साभा मोड्युलको १०५ घण्टा गरी यो कोर्सको कूल अवधि ४१९ घण्टा हुनेछ ।

लक्षित समूह

- कक्षा आठ उतीर्णको शैक्षिक योग्यता भएका थाङ्गा कलाको क्षेत्रमा इच्छुक व्यक्तिहरु

समूहको आकार

- अधिकतम तीस

प्रशिक्षण माध्यम

- नेपाली, अंग्रेजी वा दुवै

हाजिरीको स्वरुप

- सैद्धान्तिक क्षेत्रमा ८० प्रतिशत
- प्रयोगात्मक क्षेत्रमा २० प्रतिशत

पाठ्यक्रमको केन्द्र विन्दु

यो पाठ्यक्रमले दक्षता/कार्य संपादनमा जोड दिएको छ । पाठयांशको ८० प्रतिशत समय कार्य संपादन र २० प्रतिशत समय मात्र संबन्धित ज्ञानका लागि छुट्याइएको छ । यसकारण पाठ्यक्रमको केन्द्रविन्दू तोकिएका दक्षतामा आधारित कार्य संपादन हुनेछ ।

प्रवेशका आधारहरु

- न्यूनतम आठ कक्षा उतीर्ण वा सो सरह
- न्यूनतम १६ वर्ष उमेर पुगेको
- प्रवेश परीक्षा उतीर्ण

अनुगमनका लागि सुझाव

यो पाठ्यक्रमको सफलताको मूल्यांकन गर्न र पाठ्यक्रमको संशोधनका लागि पृष्ठपोषण/सुझाव संकलनका लागि तलको अनुगमनको तालिका सुझाइएको छ ।

- प्रथम अनुगमन : कार्यक्रमको समापनको छ महिनापछि
- दोस्रो अनुगमन : पहिलो अनुगमनको छ महिनापछि
- अनुगमन चक्र : दोस्रो अनुगमनपछि पाँच वर्षसम्म एक-एक वर्षको चक्रमा

प्रमाणपत्रका लागि आवश्यक कुराहरु

संबन्धित तालिम संस्थाले “थाङ्गा कलाकार” को प्रमाण पत्र दिनेछ । पाठ्यक्रमका एक वा बढी मोड्युल पूरा गर्ने व्यक्तिहरुले संबन्धित मोड्युल पूरा गरेको प्रमाणपत्र प्राप्त गर्नेछन् ।

श्रेणी निर्धारण

- ८० प्रतिशत वा बढी प्राप्त गरी उत्तीर्ण : विशिष्ट
- ७५ प्रतिशत वा बढी प्राप्त गरी उत्तीर्ण : प्रथम श्रेणी
- ६५ प्रतिशत वा बढी प्राप्त गरी उत्तीर्ण : द्वितीय श्रेणी
- ६० प्रतिशत वा बढी प्राप्त गरी उत्तीर्ण : तृतीय श्रेणी

विद्यार्थीको मूल्यांकन

- पूरा कार्यको प्रत्येक क्षेत्र अन्तर्गतका प्रत्येक सीपमा दक्षता सुनिश्चित गर्न संबन्धित प्रशिक्षकद्वारा प्रशिक्षार्थीको कार्य संपादनको निरन्तर मूल्यांकन गरिनेछ।
- तालिम प्रशिक्षणको चरणमा प्रशिक्षणको प्रकृति अनुसार प्रशिक्षकद्वारा लिखित वा मौखिक जाँच लिएर प्रशिक्षार्थीको संबन्धित विषयवस्तुको ज्ञानको मूल्यांकन, पूरा कोर्षको लागि ३ वटा आन्तरिक र एउटा अन्तिम मूल्यांकन गरिनेछ ।
- आन्तरिक र ज्ञानको वाह्य जाँचको अनुपात २०/८० हुनेछ तर कार्यसंपादन जाँचको अनुपात भने ठीक विपरित हुनेछ ।
- संबन्धित प्रशिक्षण संस्थाले नै प्रवेश परिक्षा लिनेछ ।

प्रशिक्षक योग्यता

- सम्बन्धित विषयमा सीप परीक्षण तह ३ उत्तीर्ण गरेको वा तह २ उत्तीर्ण गरी १ वर्षको कार्यानुभव वा सम्बन्धित विषयमा ५ वर्षको कार्यानुभव
- कुशल सञ्चार तथा प्रशिक्षणात्मक सीप
- संबन्धित क्षेत्रमा अनुभवी

प्रशिक्षक/प्रशिक्षार्थी अनुपात

- प्रयोगात्मक कक्षाका लागि १:१०
- सैद्धान्तिक कक्षाका लागि कक्षाकोठाको अवस्था अनुसार

प्रशिक्षकका लागि सुझाव

१ उद्देश्य चयन गर्नुहोस् ।

- संज्ञानात्मक क्षेत्रका उद्देश्य लेख्नुहोस्
- मनोकार्यात्मक क्षेत्रका उद्देश्य लेख्नुहोस्
- भावात्मक क्षेत्रका उद्देश्य लेख्नुहोस्

२. विषयवस्तु चयन गर्नुहोस्

- विस्तृत तवरले विषयवस्तुको अध्ययन गर्नुहोस् ।
- संज्ञानात्मक क्षेत्रसँग संबन्धित विषयवस्तु चयन गर्नुहोस् ।
- मनोकार्यात्मक क्षेत्रसँग संबन्धित विषयवस्तु चयन गर्नुहोस् ।
- भावनात्मक क्षेत्रसँग संबन्धित विषयवस्तु चयन गर्नुहोस् ।

३ प्रशिक्षणात्मक विधिहरू चयन गर्नुहोस् ।

- प्रशिक्षक केन्द्रित विधि : व्याख्यान, प्रदर्शन, प्रश्नोत्तर, समान्यीकरण (इन्डक्सन) तथा विशिष्टीकरण (डिडक्सन) विधि
- विद्यार्थी उन्मुख विधि जस्तै प्रयोगात्मक , फिल्ड ट्रीप/भ्रमण, आविष्कार, अनुसन्धान, समस्या समाधान, सर्वेक्षण
- अन्तर्क्रियात्मक विधि जस्तै : छलफल, समूह/ टोली प्रशिक्षण, लघु -शिक्षण र प्रदर्शनी ।
- नाटक विधि जस्तै रोल प्ले (भूमिका निर्वाह) र नाटकीकरण

४. पाठयोजनाको उद्देश्य र ज्ञान अभिवृद्धि ज्ञानका आधारमा प्रशिक्षणात्मक विधि चयन गर्नुहोस् ।

५. उपयुक्त शैक्षिक सामाग्रीहरू चयन गरी उपयुक्त समय र स्थानमा उपयोग गर्नुहोस् ।

६. संज्ञान, अभिवृद्धि र सीप क्षेत्रसँग मिलाइ प्रशिक्षार्थीको मूल्यांकन गर्नुहोस् ।

७. कक्षाकोठा / फिल्डको कार्य/कार्यशालाको संगठन/व्यवस्थापनका लागि योजना गर्नुहोस् ।

८. उद्देश्य, विषयवस्तु र प्रशिक्षणात्मक विधिहरूको संयोजन गर्नुहोस् ।

९. सैद्धान्तिक तथा प्रयोगात्मक कक्षाहरूको पाठयोजना तयार गर्नुहोस् ।

१०. प्रशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुहोस् ।

११. प्रशिक्षण/कार्यक्रमको मूल्यांकन गर्नुहोस् ।

विद्यार्थीहरूका मूल्यांकनका लागि विशेष सुझावहरू

१ कार्यविश्लेषण गर्नुहोस् ।

२ विस्तृत कार्यसंपादन रुजुसूचि तयार गर्नुहोस् ।

३ कार्यसंपादन रुजुसूचिको प्रयोग गरी प्रशिक्षार्थीहरूको निरन्तर मूल्यांकन गर्नुहोस् ।

सीप प्रशिक्षणको प्रावधान

‘थाङ्गा कलाकार’ तालीम सफलतापूर्वक संपन्न गर्ने व्यक्ति राष्ट्रिय सीप परिक्षण बोर्डबाट प्रदान तथा संचालन गरिने तह - १ को सीप परिक्षण जाँचमा सहभागी हुन सक्नेछन् ।

मोड्युल र उप-मोड्युलहरूको विवरण

मोड्युल १ : बौद्ध कला/इतिहास/दर्शन

वर्णन : यसमा बौद्ध कला, इतिहास र दर्शनसंग संबन्धित ज्ञान र सीप समावेश गरिएको छ।

उद्देश्यहरू :

- महायान बौद्ध धर्मसंग परिचित हुने
- बौद्ध धर्मसंग संबन्धित कलासंग परिचित हुने

कार्यहरू :

प्रशिक्षार्थीहरूले तलका कार्य र प्राविधिक ज्ञानमा दक्षता हासिल गर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

सि.नं	कार्य/खुडकिलाहरू	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	सै	प्र	जम्मा
१	महायान बौद्ध धर्मको परिचय दिने	महायान बौद्ध धर्म -आधारभूत बौद्ध धर्म, -नेपाल, भारत, तिब्बत र संसारभर बौद्ध धर्म	२	०	२
२	शरणार्थी, बोधीसत्व र गुण सञ्चय अवधारणाको व्याख्या गर्ने	शरणार्थी, बोधीसत्व र गुण सञ्चय अवधारणा	२		२
३	धार्मिक कलाकार र कला संरक्षकको सूची बनाउने	धार्मिक कलाकार र कला संरक्षक	२		२
४	साधना उपासनामा केरिमको वज्रयान उपासनाको वर्णन गर्ने	साधना उपासनामा केरिम उपासना	२		२
५	मण्डला र दैवत्वका लागि दृश्यीकरणको वर्णन गर्ने	मण्डला र दैवत्वका लागि दृश्यीकरण	२		२
६	मूर्ति शिल्प विद्या (Iconography) को परिभाषा दिने	मूर्ति शिल्प विद्या भनेको के हो?	२		२
७	बौद्ध धर्मसंग संबन्धित कलाहरूको वर्णन गर्ने	बौद्ध धर्मसंग संबन्धित कला	२		२
८	बौद्ध धर्म अनुसार ब्रह्माण्डको अवधारणा व्याख्या गर्ने	बौद्ध धर्म अनुसार ब्रह्माण्डको अवधारणा	२		२
९	नेपाल, भारत, तिब्बत र संसारभर बौद्ध कलाको अवस्था बारे व्याख्या गर्ने	नेपाल, भारत, तिब्बत र संसारभर बौद्ध कलाको अवस्था	४		४
		जम्मा	२०		२०

मोड्युल २ : बौद्ध आधारभूत ग्राफिक कला

वर्णन यसमा बौद्ध कलासंग संबन्धित ट्रेस गर्ने/सार्ने/छान्ने ज्ञान र सीप समावेस गरिएको छ ।

उद्देश्य :

- बौद्ध ग्राफिक कला कृतिका कार्य गर्ने

कार्यहरु :

प्रशिक्षार्थीहरुले तलका कार्य र प्राविधिक ज्ञानमा दक्षता हासिल गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

सि. नं	कार्य/खुडकिलाहरु	अन्तिम कार्य संपादन सूचक उद्देश्य	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	सै	प्र	ज
१	बुद्धको शिर बनाउने	अवस्था (दिइएको) आवश्यक औजार तथा उपकरण कार्य (के) बुद्धको शिर बनाउने <u>मापदण्ड (कति राम्रो संग)</u> -सीधा रेखा तानिएको हुनु पर्ने -बुद्धको शिरको संपूर्ण अंश समेटिएको हुनु पर्ने	-कसरी सीधा रेखा खिच्ने -बुद्धको शिरको नाप लिने -बुद्धको शिर कसरी बनाउने	१	१८	१९
२	बुद्धको शरीर बनाउने	अवस्था (दिइएको) आवश्यक औजार उपकरण कार्य (के) बुद्धको शरीर बनाउने <u>मापदण्ड (कति राम्रो संग)</u> -शरीर बनाउन सीधा रेखा तानेको हुनु पर्ने -बुद्धको शरीरको संपूर्ण अंग समेटिएको हुनु पर्ने	-बुद्धको शरीर कसरी बनाउने	१	२८	२९
३	बुद्धको भेषभूषा बनाउने	अवस्था (दिइएको) आवश्यक औजार उपकरण कार्य (के) बुद्धको कपडा बनाउने <u>मापदण्ड (कति राम्रो संग)</u> - बुद्धको भेषभूषा बनाउने	बुद्धको भेषभूषा बनाउने तरिका	१	२१	२२
			जम्मा	३	६७	७०

मोड्युल ३ : बुद्ध र संबन्धित कला निर्माण कार्य

वर्णन : यो मोड्युलमा बौद्ध र सो संबन्धित कला निर्माण संबन्धित ज्ञान र सीप प्रदान गरिएको छ ।

उद्देश्य :

- विभिन्न कला कार्यको लागि क्यान्भास तयार गर्ने
- बौद्ध कला ट्रेस तयार गर्ने/साने/छापने
- कला कार्यका लागि रंग तयार पार्ने
- बौद्ध कलामा रंग लगाउने
- कला कार्यहरूमा छायांरंग भर्ने

उप मोड्युल

उप मोड्युल १ : कलाकृतिका लागि क्यान्भासको तयारी

उप मोड्युल २ : बौद्धकला कृति ट्रेस गर्ने/साने/छापने

उप मोड्युल ३ : कला रचनाका लागि रंगको तयारी

उप मोड्युल ४ : बौद्ध कलाकृति रंग्याउने कार्य

उप मोड्युल ५ : कलाकृतिमा रंग भर्ने

उप मोड्युल १ : कला कृतिका लागि क्यान्भासको तयारी

वर्णन : यो उपमोड्युलमा बौद्ध र संबन्धित कला रचना संबधी ज्ञान र सीप प्रदान गरिने छ ।

कार्यहरु : उपर्युक्त उद्देश्य पूरा गर्न संबन्धित प्राविधिक ज्ञान सहित तलका कार्यहरु गरेर प्रशिक्षार्थीहरुले दक्षता हासिल गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

सि.नं	कार्य	उद्देश्य	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	सै	प्र	ज
१	फ्रेम तयार गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/सामग्रीहरु कार्य : फ्रेम तयार गर्ने मापदण्ड (कति राम्रो संग) -चारवटै कुना समानान्तरमा हुनु पर्ने -नफुस्कने गरी पिनले बाधेको हुनु पर्ने	-क्यानभास के हो? -क्यानभास कसरी तयार गर्ने	१	५	६
२	क्यानभासको कपडा तयार गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार उपकरण कार्य : क्यानभासको कपडा तयार गर्ने मापदण्ड : -कपडा समतल तवरले कसिएको हुनु पर्ने	-क्यानभासका लागि कपडा सिलाउने बिधि	१	५	६
३	मिश्रण (माटो+गम+पानी) तयार पार्ने	अवस्था : आवश्यक औजार उपकरण कार्य : मिश्रण तयार गर्ने मापदण्ड : -मिश्रण न धेरै पातलो त	मिश्रण (माटो+गम+पानी) तयार पार्ने बिधि	१	५	६

		धेरै बाक्लो होस				
४	क्यानभासमा मिश्रण दल्ने	अवस्था : आवश्यक औजार तथा उपकरण कार्य : क्यानभासमा मिश्रण दल्ने मापदण्ड : -क्यानभासको सबै भागमा पुग्ने गरी मिश्रण दल्नु पर्छ -औलाले हिर्काउँदा क्यान्भास बज्नु पर्छ	क्यानभासमा मिश्रण दल्ने विधि	१	५	६
५	हावा/घाममा सुकाउने	अवस्था : आवश्यक औजार तथा उपकरण कार्य : हावा/घाममा सुकाउने मापदण्ड : -क्यानभास राम्रोसंग सुकेको हुनु पर्ने -औलाले हिर्काउँदा आवाज आउनु पर्ने	हावा वा घाममा क्यान्भास सुकाउने विधि	१	२	३
६	चिल्लो क्यान्भास तयार गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार तथा उपकरण कार्य : चिल्लो क्यान्भास तयार गर्ने मापदण्ड : -क्यानभास चिल्लो र छिद्र रहित हुनु पर्ने	तख्ताको समायोजन गर्ने तरिका	१	२	३
			जम्मा	६	२४	३०

उप मोड्युल २ : बौद्ध कला ट्रेस गर्ने/साने/छाप्ने

वर्णन : यसमा बौद्ध ग्राफिक कलाकृतिसंग संबन्धित ज्ञान र शीप समावेस गरिएको छ ।

उद्देश्यहरु :

- बौद्ध ग्राफिक कला कृतिका कार्य गर्ने

सि. नं	कार्य/खुडकिलाहरु	अ.का. उद्देश्य	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	सै	प्र	ज
१	स्यांगे कुशुम (बुद्धको शरीर) सारेर खिच्ने/ट्रेस गर्ने -निर्देशन प्राप्त गर्ने -सांगे कुशुम (बुद्धको शरीर) पहिचान गर्ने -सांगे कुशुम सारेर खिच्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : स्यांगे कुशुम (बुद्धको शरीर) सारेर खिच्ने/ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरु बराबर र प्रष्ट हुनु पर्ने	स्यांगे कुशुम (बुद्धको शरीर) हेरेर खिच्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -साने विधि (दुई हरफ विधि) -अनुपातमाखिच्ने (बुद्धको शरीर)	१	३	४
२	स्यांगे नाशाथुपा (साधारण भेषभूषामा बुद्ध) हेरेर साने/ट्रेस गर्ने -सांगे नाशाथुपा (साधारण कपडामा बुद्ध)पहिचान गर्ने -सांगे नाशाथुपा साने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : स्यांगे नाशाथुपाको (साधारण भेषभूषामा बुद्ध) हेरेर साने/ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र स्पष्ट हुनु पर्ने	स्यांगे नाशाथुपा (भेषभूषामा बुद्ध) ट्रेस गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -साने विधि -खिच्ने अनुपात (कपडा सहित शरीरका अंग)	१	३	४
३	पेमा (फूल) हेरेर खिच्ने -विभिन्न प्रकारका फूल पहिचान गर्ने -विभिन्न प्रकारका फूल खिच्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : पेमा (फूल) हेरेर खिच्ने मापदण्ड : रेखाहरु मिलेका र प्रष्ट हुनु पर्ने	पेमा (फूल) खिच्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व - फूल का प्रकार (सामान्य र विस्तृत) -खिच्ने विधि	१	१	२

४	पहाड ट्रेस गर्ने -विभिन्न प्रकारका पहाड पहिचान गर्ने -विभिन्न प्रकारका पहाड ट्रेस गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : पहाड ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र प्रष्टसंग ट्रेस गरिएका हुनु पर्ने	पहाड ट्रेस गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -पहाडका प्रकार (सामान्य र विस्तृत) -खिच्ने विधि	१	३	४
५	पर्वत (Mountiain) ट्रेस गर्ने -पर्वत पहिचान गर्ने -पर्वत ट्रेस गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : पर्वत ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र प्रष्टसंग ट्रेस गरिएका हुनु पर्ने	पर्वत ट्रेस गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -सानै विधि -चित्र बनाउने अनुपात (संपूर्ण कपडा सहित शरीरका अंगहरु)	१	३	४
६	शुरी (भरना) ट्रेस गर्ने -विभिन्न प्रकारका भरना पहिचान गर्ने -विभिन्न प्रकारका शुरी खिच्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : शुरी (भरना) ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र प्रष्टसंग ट्रेस गरिएका हुनु पर्ने	शुरी (भरना) ट्रेस गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -शुरीका प्रकार (सामान्य र विस्तृत) -खिच्ने विधि	१	५	६
७	ढक्री (ढुंगा) खिच्ने -विभिन्न प्रकारका ढक्री पहिचान गर्ने -विभिन्न प्रकारका ढक्री खिच्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : ढक्री (ढुंगा) खिच्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र प्रष्टसंग ट्रेस गरिएका हुनु पर्ने	ढक्री (ढुंगा) खिच्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -ढक्रीका प्रकार (सामान्य र विस्तृत) -खिच्ने विधि	१	४	५

८	टिङ्गी (बादल) ट्रेस गर्ने -निर्देशन प्राप्त गर्ने -विभिन्न प्रकारका टिङ्गी पहिचान गर्ने -विभिन्न प्रकारका टिङ्गी खिच्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : ढक्री (ढुंगा) खिच्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र प्रष्टसंग ट्रेस गरिएका हुनु पर्ने	टिङ्गी (बादल) ट्रेस गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -टिङ्गीका प्रकार (सामान्य र विस्तृत) -खिच्ने विधि -अपनाउनु पर्ने पूर्व सावधानी -अभिलेख राख्ने	१	५	६
९	नर्बु (जुहारत) खिच्ने/ट्रेस गर्ने -विभिन्न प्रकारका नर्बु पहिचान गर्ने -विभिन्न प्रकारका नर्बु खिच्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : नर्बु (जुहारत) ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र प्रष्टसंग ट्रेस गरिएको हुनु पर्ने	नर्बु (जुहारत) खिच्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -विभिन्न प्रकारका नर्बु -खिच्ने विधि	१	२	३
१०	मेरी (आगो) ट्रेस गर्ने -विभिन्न प्रकारका मेरी पहिचान गर्ने -विभिन्न प्रकारका मेरी ट्रेस गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : मेरी (आगो) ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र प्रष्ट संग ट्रेस गरिएको हुनु पर्ने	मेरी ट्रेस गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -विभिन्न प्रकारको मेरीको पहिचान -ट्रेस गर्ने विधि	१	५	६
११	रुख ट्रेस गर्ने -सानु पर्ने रुख पहिचान गर्ने -रुख सारेर खिच्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : रुख ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरु मिलेका र प्रष्ट संग ट्रेस गरिएको हुनु पर्ने	रुख ट्रेस गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -ट्रेस गर्ने विधि	१	२	३
१२	लोमा (पात) ट्रेस गर्ने	अवस्था :	लोमा ट्रेस गर्ने	१	२	३

	-निर्देशन प्राप्त गर्ने -विभिन्न प्रकारका लोमा पहिचान गर्ने -विभिन्न प्रकारका लोमा खिच्ने -पूर्व सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने	आवश्यक औजार तथा उपकरण कार्य : लोमा (पात) ट्रेस गर्ने मापदण्ड : -रेखाहरू ट्रेस गर्ने सीधा र मिलेका हुनु पर्ने	-अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -विभिन्न प्रकारका लोमा -लोमा खिच्ने विधि			
			जम्मा	१२	३८	५०

उप मोड्युल ३ : कलाको कामका लागि रंगको तयारी

वर्णन : यो उपमोड्युलमा कलाको कामका लागि रंग तयारी गर्ने ज्ञान र सीप समावेस गरिएको छ।

उद्देश्य :

- कलाको कामका लागि रंग तयार गर्ने

कार्य : माथिको उद्देश्य प्राप्त गर्न प्रशिक्षार्थीहरूले संबन्धित ज्ञान सहित तलका कार्यहरू गरेर उक्त कार्यहरूमा दक्षता हासिल गर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

स.नं	कार्य/खुडकिलाहरू	अन्तिम कार्य सम्पादन सूचक उद्देश्य	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	सै	प्र	ज
१	रंग छान्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : रंग छान्ने मापदण्ड : -तोकिएका रंगहरू छानिएका	रंगहरूको नाम र तिनका प्रकार	१	३	४
२	गम तयार गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : गम तयार गर्ने मापदण्ड : -तोकिए अनुसार गम तयार भएको	कसरी रंग तयार गर्ने	१	२	३
३	रंग मिसाउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : रंग मिसाउने मापदण्ड : -तोकिएका रंग मिसाएको	रंग मिसाउने तरिका	१	४	५
४	गम मिलाएको रंगको जाँच गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण	गम मिलाएको रंग जाँच गर्ने विधि	१	२	३

		कार्य : गम मिलाएको रंगको जाँच गर्ने मापदण्ड : -गम मिलाएको रंगको जाँच गरिएको				
				४	११	१५

उप मोड्युल ४ : बौद्ध बौद्ध कला कृति रंग्याउने कार्य

सि. नं	कार्य/खुडकिलाहरु	अन्तिम कार्य सम्पादन सूचक उद्देश्य	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	सै	प्र	ज
१	आकाशमा रंग भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : आकाशमा रंग भर्ने मापदण्ड : -निलो रंग लगाएको हुनुपर्ने र केही अंश मात्र रंग्याएको हुनु पर्ने	आकाश मा रंग भर्ने -अवधारणा र महत्व -रंगको छनोट -रंग लगाउने विधि -रंगका प्रकार -६ वटा आधारभूत विभिन्न (निलो, हरियो, पहेलो, रातो, सेतो र कालो) प्रयोग गरी रंग बनाउने	१	२	३
२	डाँडाकाँडा रंग्याउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : डाँडाकाँडा रंग्याउने मापदण्ड : -निलो प्रयोग गर्नु पर्छ र केही तोकिएको भाग मात्र रंग्याइनु पर्छ	डाँडाकाँडा रंग्याउने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -डाँडाकाँडा रंग्याउने विधि	१	४	५
३	पर्वत रंग्याउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : पर्वत रंग्याउने मापदण्ड : -हिमालमा मात्र सेतो रंग लगाउनु पर्ने	पर्वत रंग्याउने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -पर्वत रंग्याउने विधि	१	३	४
४	शुरी (पानी) रंग्याउने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने -शुरी रंग्याउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : शुरी (पानी) रंग्याउने मापदण्ड : -पानीको तोकिएको भागमा हल्का निलो रंग लगाइएको	शुरी (पानी) रंग्याउने/छयाँ दिने -पानीको भागको पहिचान -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन	१	५	६

			-रंग लगाउने, छाया भर्ने र रेखा दिने विधि -लिनु पर्ने सावधानी -अभिलेख राख्ने			
५	ढाक्री (ढुंगा/चट्टान) रंग्याउने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने -ढाक्री (ढुंगा/चट्टान) रंग्याउने -ढाक्री (ढुंगा/चट्टान) मा छायाँ दिने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : ढाक्री (ढुंगा/चट्टान) रंग्याउने मापदण्ड : (कति राम्रोसंग) -हरियो र खैरो रंग प्रयोग भएको	ढाक्री (ढुंगा/चट्टान) रंग्याउने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने, छाया भर्ने र रेखा दिने विधि -लिनु पर्ने सावधानी -अभिलेख राख्ने	१	२	३
६	टिम्बा (बादल) रंग्याउने/छायाँ दिने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने टिम्बा रंग्याउने/छायाँ दिने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : टिम्बा (बादल) रंग्याउने मापदण्ड : -तोकिएको भागमा सेतो र कालो रंग मिसाईएको	टिम्बा (बादल) रंग्याउने/छायाँ दिने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने विधि	१	४	५
७	पात (लोमा) मा रंग लगाउने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने -पात रंग्याउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : पात (लोमा) मा रंग लगाउने मापदण्ड : (कति राम्रो संग) -पातको भागमा मात्र हरियो रंग लगाएको हुनु पर्ने	पात (लोमा) मा रंग लगाउने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने र रेखा दिने विधि	१	४	५
८	पृष्ठभूमिमा गुलाबको फूलमा रंग भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण	लोमा (पात) मा रंग भर्ने	१	३	४

	<p>-रंग पहिचान गर्ने</p> <p>-रंग छनोट गर्ने</p> <p>-रंग प्राप्त गर्ने</p> <p>-गुलाबको फूलमा रंग भर्ने</p>	<p>कार्य : पृष्ठभूमिमा गुलाबको फूलमा रंग भर्ने</p> <p>मापदण्ड :</p> <p>-फूलको भागमा रातो रंग लगाइएको हुनु पर्ने</p>	<p>-अवधारणा, आवश्यकता र महत्व</p> <p>-रंगको चयन</p> <p>-रंग लगाउने र रेखा दिने विधि</p> <p>-रंगका प्रकार, पानी रंग, एक्राइलिक, मसी र स्टोन कलर</p> <p>-आधारभूत ६ वटा रंग (निलो, हरियो, पहेलो, रातो, सेतो र कालो)बाट विभिन्न रंग बनाउने</p>			
९	रुख रंग्याउने	<p>अवस्था : आवश्यक औजार तथा उपकरण</p> <p>कार्य :</p> <p>रुख रंग्याउने</p> <p>मापदण्ड :</p> <p>फूल र पात मात्र प्राकृतिक तवरले रंग्याउने</p>	<p>रुख रंग्याउने :</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता र महत्व ● रंगको छनौट ● रंग्याउने विधि 			
१०	लोमा (फूल) रंग्याउने	<p>अवस्था :</p> <p>आवश्यक औजार/उपकरण</p> <p>कार्य : लोमा (फूल) रंग्याउने</p> <p>मापदण्ड :</p> <p>-बाहिरी भागमा निलो र हरियो, भित्री भागमा रातो र सुन्तला रंग हुनुपर्ने</p>	<p>लोमा (फूल) रंग्याउने</p> <p>-फूलका भागहरुको पहिचान</p> <p>-अवधारणा, आवश्यकता र महत्व</p> <p>-रंगको चयन</p> <p>-रंग लगाउन र रेखा दिने विधि</p>	१	२	३
११	नर्बु (जुहारत) मा रंग भर्ने	<p>अवस्था :</p> <p>आवश्यक औजार/उपकरण</p> <p>कार्य : नर्बु (जुहारत) मा रंग भर्ने</p> <p>मापदण्ड :</p>	<p>नर्बु (जुहारत) मा रंग भर्ने</p> <p>-नोर्बुको भागको पहिचान</p> <p>-अवधारणा,</p>	१	२	३

		-सुन्तला, हरियो, निलो र पहेलो रंग लगाएको हुनुपर्ने	आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने विधि			
१२	मेरी (आगो) मा रंग भर्ने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने -मेरी (आगो) मा रंग भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : मेरी (आगो) मा रंग भर्ने मापदण्ड : -सुन्तला रंग प्रयोग गरेको हुनुपर्ने	मेरी (आगो) मा रंग भर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने र रेखा दिने विधि	१	२	३
१३	ग्यापल भिखर रंग्याउने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने -ग्यापल भिखर रंग्याउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : ग्यापल भिखर रंग्याउने मापदण्ड : -रंग बान्की मिलाएर लगाएको हुनुपर्ने	ग्यापल भिखर रंग्याउने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने र रेखा दिने विधि	१	२	३
१४	साडे नाशाथुपा (साधारण कपडामा बुद्ध) रंग्याउने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने -साडे नाशाथुपा (साधारण कपडामा बुद्ध) रंग्याउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : साडे नाशाथुपा (साधारण कपडामा बुद्ध) रंग्याउने मापदण्ड : -भित्री भागमा निलो, बाहिरी भागमा पहेलो र मध्य भागमा हरियो रंग लगाएको हुनु पर्ने	साडे नाशाथुपा (साधारण कपडामा बुद्ध) रंग्याउने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने, छाया भर्ने र रेखा दिने विधि -लिनु पर्ने सावधानी -अभिलेख राख्ने	१	४	५
१५	साडे कुशुग (बुद्धको शरीर) रंग्याउने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने -साडे कुशुग (बुद्धको शरीर) रंग्याउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : साडे कुशुग रंग्याउने मापदण्ड : -हल्का पहेलो रंग प्रयोग भएको हुनुपर्ने	साडे कुशुग (बुद्धको शरीर) रंग्याउने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने र रेखा दिने विधि	१	४	५

१६	साङ्गो औ (बुद्धको शिर) रंग्याउने -रंग पहिचान गर्ने -रंग चयन गर्ने -रंग प्राप्त गर्ने -साङ्गो औ (बुद्धको शिर) रंग्याउने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : साङ्गो औ (बुद्धको शिर) रंग्याउने मापदण्ड : -केशमा निलो रंग लगाइएको हुनुपर्ने	साङ्गो औ (बुद्धको शिर) रंग्याउने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग लगाउने र रेखा दिने विधि	१	३	४
			जम्मा	१६	४८	६४

उप मोड्युल ५ : कला कार्यमा छाया भरण

वर्णन : यसमा बौद्ध कला चित्र कृतिहरूसंग संबन्धित ज्ञान र सीप समावेश गरिएको छ ।

उद्देश्य : बौद्धवाद संग संबन्धित कलाकृतिमा छाया भर्ने सीप र ज्ञान

कार्य : माथिको उद्देश्य पूरा गर्न प्राविधिक ज्ञान सहित तलका कार्यहरू गरेर प्रशिक्षार्थीहरूले दक्षता हासिल गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

सि. नं	कार्य/खुडकिलाहरू	अन्तिम कार्य सम्पादन सूचक उद्देश्य	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	सै	प्र	ज
१	आकाशमा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : आकाशमा छाया भर्ने मापदण्ड : (कति राम्रोसंग) -छाया भर्दा निलो रंग प्रयोग गरिएको हुनुपर्ने	-अवधारणा -रंगको चयन -छाया भर्ने विधि -रंगका प्रकार -६ वटा आधारभूत रंग प्रयोग गरी भिन्नै रंग बनाउने विधि	१	३	४
२	डाँडाकाँडामा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : डाँडाकाँडामा छाया भर्ने मापदण्ड : -छाया भर्दा हरियो रंगको प्रयोग गरिएको हुनु पर्ने	डाँडाकाँडामा छाया भर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको छनोट -डाँडाकाँडामा छाया भर्ने विधि	१	५	६
३	पर्वतमा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : पर्वतमा छाया भर्ने मापदण्ड : -छाया भरेको भाग प्रकाशयुक्त हुनुपर्नेछ	पर्वतमा छाया भर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको छनोट -पर्वतमा छाया भर्ने तरिका	१	३	४
४	शुरी (पानी) मा छाया	अवस्था :	पानीको भागको	१	५	६

	भर्ने	आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : शुरी (पानी) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -पातलो हल्का निलो रंगले भरेको हुनु पर्ने	पहिचान -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -पानीमा छाया भर्ने विधि			
५	चट्टान (ढीक्री) मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : चट्टान (ढीक्री) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -गाढा निलो रंग प्रयोग भएको हुनु पर्ने	चट्टानको भागको पहिचान -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -भरण गर्ने विधि	१	२	३
६	बादल (टिम्बा) मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : बादल (टिम्बा) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -तोकिएको भागमा हल्का कालो रंग मिसाईएको	छायाको भागको पहिचान -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -छाया भर्ने विधि	१	४	५
७	पात (लोमा) मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : पात (लोमा) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -पातको भाग मात्र हरियो भरिएको हुनु पर्ने	पातको भागको पहिचान -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -पातमा छाया भर्ने विधि	१	४	५
८	पृष्ठभूमिमा गुलाबको फूलमा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण	फूलमा छाया भर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व	१	३	४

		कार्य : पृष्ठभूमिमा गुलाबको फूलमा छाया भर्ने मापदण्ड : -फूलको भाग मात्र हल्का रातो रंग भरिएको हुनु पर्ने	-रंगको चयन -छाया भर्ने विधि			
९	रुखमा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : रुखमा छाया भर्ने मापदण्ड : -रुखको भाग मात्र हरियोले भरिएको हुनु पर्ने	रुखमा छाया भर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -रंग भर्ने विधि	१	२	३
१०	फूल (पेमा) मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : फूल (पेमा) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -गहिरो निलो र रातो रंगको प्रयोग भएको हुनु पर्ने	फूलको भागको पहिचान -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -फूलमा छाया भर्ने विधि	१	३	४
११	नोर्बु (जुहारत) मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : नोर्बु (जुहारत) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -सुन्तला, हरियो, निलो र पहेलो रंग प्रयोग भएको हुनु पर्ने	नोर्बु मा छाया भर्ने नोर्बुको भागको पहिचान -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन -छाया भर्ने रेखा खिच्ने विधि	१	२	३
१२	आगो (मेरी)मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : आगो (मेरी)मा	आगो मा छाया भर्ने आगोको पहिचान -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व	१	२	३

		छाया भर्ने मापदण्ड : -सुन्तला रंग भरिएको हुनु पर्ने	-रंगको चयन -आगोमा छाया भर्ने विधि			
१३	ग्यापल भिखरमा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : ग्यापल भिखरमा छाया भर्ने मापदण्ड : -बान्की मिलाएर छाया भरिएको हुनु पर्ने	ग्यापल भिखरमा छाया भर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन गर्ने -छाया भर्ने विधि			
१४	शाङ्गे नाशाथुपा (साधारण भेषभूषामा बुद्ध) मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : शाङ्गे नाशाथुपा (साधारण भेषभूषामा बुद्ध) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -भित्री भागमा निलो, बाहिरी भागमा पहेलो र मध्यम भागमा हरियोले भरिएको हुनु पर्ने	शाङ्गे नाशाथुपा मा छाया भर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन गर्ने -छाया भर्ने विधि	१	४	५
१५	शाङ्गे कुशुग (बुद्ध को शरीर) मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : शाङ्गे कुशुग (बुद्ध को शरीर) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -बुद्धको शरीरमा छाया भर्दा हल्का पहेलो रंग लगाइएको हुनु पर्ने	शाङ्गे कुशुग (बुद्ध को शरीर) मा छाया भर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -रंगको चयन गर्ने -छाया भरण विधि	१	४	५
१६	साङ्गे आउ (बुद्धको शिर) मा छाया भर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण	साङ्गे आउ (बुद्धको शिर) मा छाया भर्ने -अवधारणा,	१	३	४

		कार्य : साङ्गे आउ (बुद्धको शिर) मा छाया भर्ने मापदण्ड : -शिरमा निलो रंगको छाया दिनु पर्ने	आवश्यकता र महत्व -रंगको छनोट -छाया भर्ने विधि			
१७	सुन चाँदी टल्काउन मद्दत गर्ने	अवस्था : आवश्यक औजार/उपकरण कार्य : सुन चाँदीको भलक दिलाउन मद्दत गर्ने मापदण्ड : -बनाएको चित्रमा सुन चाँदी टल्किएको हुनु पर्ने	-सुन चाँदीको रेखा पहिचान गर्ने -टल्काउने विधि -सुन चाँदी टल्काउन मद्दत गर्ने विधि			
			जम्मा	१७	५७	६४

मोड्युल ४ : कार्यशाला/प्रदर्शनी व्यवस्थापन

वर्णन : यसमा थाङ्गा कला कार्यशाला र प्रदर्शनी व्यवस्थापन संबन्धी ज्ञान र सीप समावेस गरिएको छ ।

उद्देश्यहरु :

- थाङ्गा कला कार्यशाला/प्रदर्शनी व्यवस्थापनसित परिचित हुनु
- थाङ्गा कला कार्यशाला/प्रदर्शनी व्यवस्थापन गर्नु

कार्यहरु :

सै (२) + प्रा (२३) = २५ घण्टा समय

सि.नं	कार्य/खुडकिलाहरु	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	सै	प्रा	ज
१	थाङ्गा कला कार्यशाला/प्रदर्शनी व्यवस्थापन प्रणाली बारे परिचित हुने -कार्यशाला/कला कार्यशालाको अवधारणा बताउने -कार्यशाला/कला कार्यशाला व्यवस्थापनको अवधारणा बताउने -थाङ्गा चित्र रंगनको अभ्यास गर्ने -अभिलेख राख्ने	थाङ्गा कला कार्यशाला व्यवस्थापन -कार्यशाला/कला कार्यशालाको अवधारणा -कार्यशाला व्यवस्थापन/कला कार्यशाला व्यवस्थापनको अवधारणा -थाङ्गा कला व्यवस्थापनको आवश्यकता/महत्व -थाङ्गा कला कार्यशाला व्यवस्थापनको सिद्धान्त तथा कार्यविधिहरु -राख्नु पर्ने अभिलेख	०.५	१	१.५
२	थाङ्गा कला कार्यशाला स्थापना गर्ने -स्थापित थाङ्गा कला कार्यशालाको भ्रमण गर्ने -थाङ्गा कला कार्यशाला स्थापनका लागि पूरा सूचना लिने -थाङ्गा कलाका मागहरुको विश्लेषण गर्ने -थाङ्गा कला कार्यशाला स्थापना गर्ने योजना तयार गर्ने -कार्यशाला स्थापना गर्ने ठाउँ छान्ने	थाङ्गा कला कार्यशाला स्थापना -अवधारणा, आवश्यकता र कार्यान्वयन -स्थापित थाङ्गा कला कार्यशालाको भ्रमण -थाङ्गा कला कार्यशाला स्थापनका लागि पूरा सूचना संकलन -थाङ्गा कला सेवा संबन्धी मागहरुको विश्लेषण	०.५	१	१.५

	<ul style="list-style-type: none"> -कार्यशालाको स्वरूप निर्धारण गर्ने -संपूर्ण कानूनी प्रक्रियाहरु पूरा गर्ने -कार्यशाला स्थापना गर्ने -होर्डिङ्ग बोर्ड राख्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> -थाङ्गा कला कार्यशाला स्थापना योजना तर्जुमा -कार्यशाला स्थापनाका लागि ठाउँको छनोट -कार्यशालाको स्वरूप निर्धारण -संपूर्ण कानूनी प्रक्रियाहरुको संशोधन -कार्यशाला स्थापना -होर्डिङ्ग बोर्ड स्थापना -अपनाउनु पर्ने सावधानी -राख्नु पर्ने अभिलेख 			
३	<ul style="list-style-type: none"> थाङ्गा कला कार्यशाला व्यवस्थापन गर्ने -नमूना थाङ्गा कला कार्यशाला योजना संकलन गर्ने -नमूना थाङ्गा कला कार्यशालाको अध्ययन गर्ने -नमूना थाङ्गा कला कार्यशालाको विश्लेषण गर्ने -थाङ्गा कला कार्यशालाका क्रियाकलापहरुको योजना बनाउने -थाङ्गा कला कार्यशालाका क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने -थाङ्गा कला कार्यशालाका क्रियाकलाप बारे निर्देशन दिने -थाङ्गा कला कार्यशालाका क्रियाकलापहरु नियन्त्रण गर्ने -थाङ्गा कला कार्यशालाका लागि लगानी योजना बनाउने -थाङ्गा कला कार्यशालाका लागि बजेट तयार गर्ने -पूर्व सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> थाङ्गा कला कार्यशाला व्यवस्थापन -अवधारणा, आवश्यकता र कार्यान्वयन -नमूना थाङ्गा कला कार्यशालाको योजना -नमूना थाङ्गा कला कार्यशाला योजनाको अध्ययन -नमूना थाङ्गा कला कार्यशालाको विश्लेषण -थाङ्गा कला कार्यशालाका क्रियाकलापहरु को योजना तयारी - थाङ्गा कला कार्यशालाका क्रियाकलापहरु संचालन - थाङ्गा कला कार्यशालाका क्रियाकलापहरु बारे निर्देशन - थाङ्गा कला कार्यशालाका क्रियाकलापहरु को नियन्त्रण -थाङ्गा कला कार्यशालाका लागि लगानी योजना -अपनाउनु पर्ने सावधानी -राख्नु पर्ने अभिलेख 	०.५	१	१.५
४	थाङ्गा कला सेवाहरुको बजार	थाङ्गा कला सेवाहरुको बजार	०.५	१	१.५

	<p>व्यवस्था गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> -बजार सर्भेक्षण गर्ने -थाङ्गा कलाको माग थाह पाउने -थाङ्गा कलाका सेवा नमूना बजार योजना संकलन गर्ने -थाङ्गा कलाका सेवा नमूना बजारीकरण योजनाको अध्ययन गर्ने -थाङ्गा कला सेवा नमूना बजारीकरण योजनाको विश्लेषण गर्ने -थाङ्गा कला सेवा नमूना बजारीकरण योजना बनाउने -थाङ्गा कला सेवाको बजारीकरणको व्यवस्था मिलाउने -थाङ्गा कला सेवा बजारीकरणको निर्देश गर्ने -थाङ्गा कला सेवा नियन्त्रण गर्ने -थाङ्गा कला सेवा बजारीकरणका लागि लगानी योजना तयार गर्ने -थाङ्गा कला सेवा बजारीकरणका लागि लगानी बजेट तयार गर्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<p>व्यवस्थापन</p> <ul style="list-style-type: none"> -अवधारणा, आवश्यकता र कार्यान्वयन -बजार सर्भेक्षण -थाङ्गा कला माग पहिचान -थाङ्गा कला सेवाको नमूना बजार योजना -थाङ्गा कला सेवा नमूना बजारीकरण योजनाको अध्ययन -नमूना योजनाको विश्लेषण -थाङ्गा कला सेवा बजारीकरण योजना तर्जुमा - थाङ्गा कला सेवा बजारीकरण व्यवस्थापन - थाङ्गा कला सेवा बजारीकरण निर्देशन -थाङ्गा कला सेवा नियन्त्रण -थाङ्गा कला सेवा बजारीकरणका लागि लगानी योजना तर्जुमा -थाङ्गा कला सेवा बजारीकरणका लागि लगानी बजेट तयारी - अपनाउनु पर्ने सावधानी -राख्नु पर्ने अभिलेख 			
५	<p>थाङ्गा कला सेवा बजारीकरण गर्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> -प्रदान गरिने सेवा एकीन गर्ने -प्रदान गरिने सेवाको लागतको हिसाब निकाल्ने -प्रदान गरिने सेवाको मूल्य निर्धारण गर्ने -प्रचार माध्यम द्वारा सेवा प्रबर्द्धन गर्ने -विज्ञापन द्वारा सेवा प्रबर्द्धन गर्ने 	<p>थाङ्गा कला सेवा बजारीकरण</p> <ul style="list-style-type: none"> -अवधारणा, आवश्यकता, महत्व र कार्यान्वयन -प्रदान गरिने सेवाको विवरण -प्रदान गरिने सेवाको लागत गणना -प्रदान गरिने सेवाको मूल्य निर्धारण -प्रचारका माध्यमद्वारा सेवा 	०.५	१	१.५

	<ul style="list-style-type: none"> -वैयक्तिक विक्रीद्वारा सेवा प्रबर्द्धन गर्ने -विक्री प्रबर्द्धनद्वारा सेवा प्रबर्द्धन गर्ने -सेवा प्रदान गर्ने -विल का नमूना (खाका) तयार गर्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> प्रबर्द्धन -बिज्ञापनद्वारा सेवा प्रबर्द्धन -वैयक्तिक विक्रीद्वारा सेवा प्रबर्द्धन -विक्री प्रबर्द्धनद्वारा सेवा प्रबर्द्धन -सेवा प्रदान -विल का नमूनाको तयारी -सावधानी अपनाउनु पर्ने -राख्नु पर्ने अभिलेख 			
६	<ul style="list-style-type: none"> थाङ्गा कला सेवा व्यवस्थापन गर्ने -नमूना थाङ्गा कला सेवा योजना संकलन गर्ने -उक्त नमूनाको अध्ययन गर्ने -उक्त नमूनाको विश्लेषण गर्ने -थाङ्गाकला सेवाको योजना बनाउने -थाङ्गाकला सेवाको व्यवस्था मिलाउने -थाङ्गाकला सेवा निर्देश गर्ने -थाङ्गाकला सेवा नियन्त्रण गर्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> थाङ्गा कला सेवा व्यवस्थापन -अवधारणा, आवश्यकता र कार्यान्वयन -नमूना थाङ्गा कला सेवा योजना -नमूना सेवा योजना अध्ययन -नमूना सेवा योजना विश्लेषण -थाङ्गाकला सेवा योजना तर्जुमा -थाङ्गाकला सेवा व्यवस्थापन -थाङ्गाकला सेवा निर्देशन -थाङ्गाकला सेवा नियन्त्रण -अपनाउनु पर्ने सावधानी -राख्नु पर्ने अभिलेख 	०.५	१	१.५
७	<ul style="list-style-type: none"> थाङ्गा कला सेवा प्रदान गर्ने -ग्राहक लाई अभिवादन गर्ने -ग्राहक लाई स्वागत गर्ने -ग्राहक लाई बसाल्ने -शिष्टाचार प्रदर्शन गर्ने -लागत अनुमान गर्ने -अनुमानित लागत/मूल्य वारे ग्राहकलाई बताउने -लागत/मूल्यमा ग्राहकसंग संभौता गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> थाङ्गा कला सेवा प्रवाह -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -थाङ्गा कला माग संकलन -लागत अनुमान -अनुमानित लागत/मूल्यको जानकारी प्रदान -लागत/मूल्यमा ग्राहकसंग संभौता -माग अनुसारको थाङ्गा कला 	०.५	१	१.५

	<ul style="list-style-type: none"> -माग गरिएको थाङ्गा कला कृति तयार गरिदिने -कामको बिल तयार गर्ने -थाङ्गा कलाकृति ग्राहक कहाँ पुऱ्याउने -भुक्तानी लिने -ग्राहकलाई सन्तुष्ट पार्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> निर्माण -कार्य बिल तयारी -थाङ्गा कला ग्राहक कहाँ प्रेषण (पठाउने) -भुक्तानी संकलन -ग्राहक सन्तुष्टीकरण -अपनाउनु पर्ने सावधानी -राख्नु पर्ने अभिलेख 			
८	<ul style="list-style-type: none"> व्यावसायिक तवरले आत्म विकास गर्ने -निर्देशन पालन गर्ने -व्यावसायिक आत्म विकास वारे जानकारी लिने -व्यावसायिक सञ्चार सीप कार्यान्वयन गर्ने -व्यावसायिक ग्रन्थ/म्यानुयल/पत्रिका पढ्ने -व्यावसायिक बैठकहरुमा भाग लिने -व्यावसायिक सेमिनारहरुमा भाग लिने -व्यावसायिक तालिमहरुमा भाग लिने -उच्च अध्ययनका अवसरहरुमा भाग लिने -व्यावसायिक वरिष्ठ विज्ञहरुको परामर्श लिने -व्यावसायिक रेडियो कार्यक्रम सन्ने -व्यावसायिक टी भी कार्यक्रम सुन्ने/अवलोकन गर्ने/विश्लेषण गर्ने -इन्टरनेटमा खोजीनीति गर्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> व्यावसायिक आत्म विकास वारे जानकारी -व्यावसायिक सञ्चार सीपको कार्यान्वयन -व्यावसायिक ग्रन्थ/म्यानुयल/पत्रिका वाचन -व्यावसायिक बैठकहरुमा सहभागिता -व्यावसायिक सेमिनारहरुमा सहभागिता -व्यावसायिक तालिमहरुमा सहभागिता -उच्च अध्ययनका अवसरहरुमा सहभागिता -व्यावसायिक वरिष्ठ विज्ञहरुसंग परामर्श -व्यावसायिक रेडियो कार्यक्रम श्रवण -व्यावसायिक टी भी कार्यक्रम श्रवण /अवलोकन -इन्टरनेटमा खोजीनीति -अपनाउनु पर्ने सावधानी -राख्नु पर्ने अभिलेख 	०.५	१	१.५
९	थाङ्गा कला व्यवस्थापन वारे	थाङ्गा कला व्यवस्थापन वारे	०.५	१	१.५

	<p>जानकार हुने</p> <p>-प्रदर्शनी/थाङ्गा कला प्रदर्शनीको अवधारणा बताउने</p> <p>-प्रदर्शनी व्यवस्थापन/कला प्रदर्शनी व्यवस्थापनको अवधारणा बताउने</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी व्यवस्थापनको आवश्यकता /महत्व बताउने</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी व्यवस्थापन वारे जानकार हुने</p> <p>-सावधानी अपनाउने</p> <p>-अभिलेख राख्ने</p>	<p>जानकार हुने</p> <p>-अवधारणा, आवश्यकता र महत्व</p> <p>-प्रदर्शनी/थाङ्गा कला प्रदर्शनीको अवधारण बताउने</p> <p>-प्रदर्शनी व्यवस्थापन/कला प्रदर्शनी व्यवस्थापनको अवधारणा बताउने</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी व्यवस्थापनको आवश्यकता /महत्व बताउने</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी व्यवस्थापन वारे जानकार हुने</p> <p>-सावधानी अपनाउने</p> <p>-अभिलेख राख्ने</p>			
१०	<p>थाङ्गा कला प्रदर्शनी क्रिया कलापहरुको योजना बनाउने</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनीका लागि नमूना योजना प्राप्त गर्ने</p> <p>-प्राप्त नमूना योजनाको अध्ययन गर्ने</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजनाका अंगहरु पहिचान गर्ने</p> <p>-नमूना थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजना अध्ययन गर्ने</p> <p>-नमूना थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजनाको विश्लेषण गर्ने</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजना बनाउनका लागि सूचना संकलन गर्ने</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजना तयार गर्ने</p> <p>-योजना संपादन गर्ने</p> <p>-सावधानी अपनाउने</p> <p>-अभिलेख राख्ने</p>	<p>थाङ्गा कला प्रदर्शनी क्रिया कलाप हरुको योजना बनाउने</p> <p>-अवधारणा, आवश्यकता र महत्व</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनीका लागि नमूना योजना</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजनाका अंगहरु पहिचान</p> <p>-नमूना थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजना अध्ययन</p> <p>-नमूना थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजनाको विश्लेषण</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजना बनाउनका लागि सूचना संकलन</p> <p>-थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजना तयार गर्ने</p> <p>-योजना संपादन गर्ने</p> <p>-अपनाउनु पर्ने सावधानी</p> <p>-अभिलेख राख्ने</p>	०.५	१	१.५

११	थाङ्गा कला प्रदर्शनी क्रियाकलापहरु आयोजना गर्ने -निर्देशन प्राप्त गर्ने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका लागि योजना प्राप्त गर्ने -प्राप्त योजनाको अध्ययन गर्ने -योजना अनुसारका प्रदर्शनी क्रियाकलापहरुको सूची बनाउने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने	थाङ्गा कला प्रदर्शनी क्रियाकलापहरु आयोजना गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका लागि योजना -प्राप्त योजनाको अध्ययन गर्ने -योजना अनुसारका प्रदर्शनी क्रियाकलापहरुको सूची बनाउने -अपनाउनु पर्ने सावधानी -अभिलेख राख्ने	०.५	१	१.५
१२	थाङ्गा कला प्रदर्शनी क्रियाकलापहरु -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका लागि योजना प्राप्त गर्ने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका क्रियाकलापहरु लाई अग्रगति (नेतृत्व) प्रदान गर्ने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि उत्प्रेरणा प्रदान गर्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने	थाङ्गा कला प्रदर्शनी क्रियाकलापहरु निर्देश गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका क्रियाकलापहरु लाई अग्रगति (नेतृत्व) प्रदान गर्ने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका क्रियाकलाप सञ्चालनका लागि उत्प्रेरणा प्रदान गर्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने	०.५	१	१.५
१३	थाङ्गा कला प्रदर्शनी क्रियाकलापहरु नियन्त्रण गर्ने -निर्देशन प्राप्त गर्ने -थाङ्गा कला प्रदर्शनी योजना प्राप्त गर्ने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका उद्देश्यहरुको (मापदण्ड) सूची बनाउने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा गरिएका वास्तविक कार्यहरुको सूची बनाउने -वास्तविक कार्य र उद्देश्य (मापदण्ड) बीच तुलना गर्ने	थाङ्गा कला प्रदर्शनी क्रियाकलापहरु नियन्त्रण गर्ने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -थाङ्गा कला प्रदर्शनीका उद्देश्यहरुको (माप दण्ड) सूची बनाउने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा गरिएका वास्तविक कार्यहरुको सूची बनाउने -वास्तविक कार्य र उद्देश्य (०.५	१	१.५

	<ul style="list-style-type: none"> -तुलनामा भएका विचलन पत्ता लगाउने -पृष्ठ पोषण लिने -क्रियाकलापहरुको थप कार्यान्वयनका लागि पृष्ठपोषणको उपयोग गर्ने -सुधारात्मक कारवाही गर्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> मापदण्ड) बीच तुलना गर्ने -तुलनामा भएका विचलन पत्ता लगाउने -क्रियाकलापहरुको थप कार्यान्वयनका लागि पृष्ठपोषणको उपयोग गर्ने -सुधारात्मक कारवाही गर्ने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 			
१४	<ul style="list-style-type: none"> थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिन अवसरहरुको खोजी गर्ने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिने योजना बनाउने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिने प्रबन्ध मिलाउने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	<ul style="list-style-type: none"> थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिने -अवधारणा, आवश्यकता र महत्व -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिन अवसरहरुको खोजी गर्ने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिने योजना बनाउने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिने प्रबन्ध मिलाउने -थाङ्गा कला प्रदर्शनीमा भाग लिने -सावधानी अपनाउने -अभिलेख राख्ने 	०.५	१	१.५
		जमा	७	१४	२१
		विशिष्ट मोड्युलको जमा	७७	२३७	३१४

खण्ड २ साभ्ना मोड्युल

वरुन :

यो मोड्युलमा संबन्धित पेसासंग संबन्धित प्रयोगात्मक गणित, पेशागत स्वास्थ्य र सुरक्षा एच्. आइ. भि एड्स, प्रथामिक उपचार सञ्चार, साना उद्यम व्यवस्थापनसंग संबन्धित ज्ञान र सीप समावेस गरिएको छ ।

उद्देश्यहरु

- १ पेसासंग संबन्धित सामान्य गणितीय हरहिसाब गर्नु ।
- २ पेसासंग संबन्धित जोखिमसंग परिचित हुनु ।
- ३ पेसागत स्वास्थ्य र सुरक्षाका लागि रोकथामका उपायहरु अपनाउनु ।
- ४ प्रथामिक उपचारका उपायहरु अपनाउनु ।
- ५ एच्. आइ. भी एड्सका रोकथामका उपायहरु अपनाउनु ।
- ६ अरुहरुसंग सञ्चारका कार्य गर्नु ।
- ७ साना व्यवसाय व्यवस्थापनका सीपहरुको उपयोग गर्नु

उप- मोड्युल

१ प्रयोगात्मक गणित

- २ पेसागत स्वास्थ्य र सुरक्षा
- ३ प्राथमिक उपचार
- ४ एच्. आइ. भि एड्स
- ५ सञ्चार
- ६ साना व्यवसाय व्यवस्थापन

उपमोड्युल १: प्रयोगात्मक गणित

वर्णन :

यो मोड्युलमा पेसासँग संबन्धित गणितीय हरहिसाब संबन्धीत ज्ञान र सीपहरु समावेस गरिएको छ ।

उद्देश्य:

संबन्धित पेशामा प्रभावकारी तवरले कार्य संपादन गर्न आवश्यक गणितीय हरहिसाब गर्नु

कार्यहरु : उपयुक्त उद्देश्य हासिल गर्न प्रशिक्षार्थीहरुले संबन्धित प्राविधिक ज्ञान सहज कार्य /सीपहरुमा दक्षता हासिल गर्नेछन ।

सि.नं.	कार्य/सीप	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	समय		
			सै	प्र	जम्मा
१	कार्य गर्दा आइपर्ने सामान्य जोड (योग) गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सामान्य गणना ● पेसामा प्रयोग 	०.२	०.८	१
२	कार्यगर्दा आइपर्ने सामान्य घटाउ (कार्य) गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● अवधारण ● सामान्य गणना ● पेसामा प्रयोग 	०.२	०.८	१
३	कार्य गर्दा आइपर्ने सामान्य गुणन गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सामान्य गणना ● पेसामा प्रयोग 	०.२	०.८	१
४	कार्य गर्दा आइपर्ने सामान्य भाग गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सामान्य गणना ● पेसामा प्रयोग 	०.२	०.८	१
५	मापन कार्य गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● मापन ● अवधारणा ● पेसामा प्रयोग 	०.२	०.८	१

६	मापनका एकाइ बदल्ले	<ul style="list-style-type: none"> ● मापनका एकाइ ● अवधारण ● पेसामा प्रयोग 	०.२	०.८	१
७	तापक्रम मापनका एकाइहरु बदल्ले	<ul style="list-style-type: none"> ● तापक्रम मापनका एकाइहरु ● अवधारणा ● तापक्रम मापनका एकाइ ● एकाइमा रुपान्तरण ● प्रयोग 	०.२	०.८	१.०
८	क्षेत्रफल निकाल्ले	<ul style="list-style-type: none"> ● क्षेत्रफल ● अवधारण ● सूत्र ● गणना ● प्रयोग 	०.२	०.८	१
९	आयतन निकाल्ले	<p>आयतन</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारण ● सूत्र ● गणना ● प्रयोग 	०.२	०.८	१
१०	तौल निकाल्ले	<p>तौल</p> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सूत्र ● गणना 	०.२	०.८	१

		<ul style="list-style-type: none"> ● प्रयोग 			
११	प्रतिशत निकाले	प्रतिशत <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सूत्र ● गणना ● प्रयोग 	०.२	०.८	१
१२	अनुपात निकाले	अनुपात <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सूत्र ● गणना ● प्रयोग 	०.२	०.८	१
१३	पाइथोगोरस सूत्रको प्रयोग गर्ने	पाइथोगोरस सूत्र <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सूत्र, गणना, उपयोग 	०.२	०.८	१
१४	ऐकिक विधिको प्रयोग गर्ने	एकाइ विधि <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● गणना ● सूत्र ● उपयोग 	०.२	०.८	१
१५	साधारण व्याज निकाले	साधारण व्याज: <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा 	०.२	०.८	१

		<ul style="list-style-type: none"> ● सूत्र ● गणना ● प्रयोग 			
१६	एकाइ मूल्य निकालने	एकाइ मूल्य : <ul style="list-style-type: none"> ● अमवधारणा ● सूत्र ● गणना ● प्रयोग 	०.२	०.८	१
१७	प्रति एकाइ आय निकालने	प्रति एकाइ आय <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सूत्र ● गणना ● प्रयोग 	०.२	०.८	१
१८	मुनाफा र घाटा निकालने	मुनाफा र घाटा <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सूत्र र कार्य विधि ● गणना ● प्रयोग 	०.२	०.८	१

१९	बिल तयार गर्ने	बिल बनाउने : <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● गणना ● बिलको खाका ● बिल बनाउने विधि ● प्रयोग 	०.२	०.८	१
२०	सामान्य वासलात पत्र तयार गर्ने	वासलात पत्र : <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● खाका ● निर्माण प्रक्रिया ● प्रयोग 	०.२	०.८	१
जम्मा			४	१६	२०

उप-मोड्युल : २ पेसागत स्वास्थ्य र सुरक्षा

वर्णन : यो मोड्युलमा संबन्धित पेसागत कार्यसंपादन गर्दा चाहिने सीप र ज्ञान समावेश छन् ।

उद्देश्यहरु :

- यो पेसासँग संबन्धित जोखिमबारे परिचित हुनु ।
- पेसागत स्वास्थ्य र सुरक्षाका लागि रोकथामका उपाय अपनाउनु ।

कार्यहरु :

उपर्युक्त उद्देश्य हासिल गर्न प्रशिक्षार्थीहरुले संबन्धित प्राविधिक ज्ञान सहित तलका कार्य सीपहरुमा दक्षता हासिल गर्ने

सि.नं.	कार्य/सीप खुडकिला	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	समय घण्टा		
			सै	प्र	जम्मा
१	दुर्घटना जन्य खतराप्रति जानकार हुने	<u>दुर्घटनाजन्य खतरा:</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● कारण ● खतरा व्यवस्थापन विधि 	०.२	०.८	१
२	शारीरिक खतराप्रति जानाकारी हुने	<u>शारीरिक खतरा :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● सिद्धान्त र कार्यविधि ● अभिलेख राख्ने 	०.२	०.८	१
३	रासायनिक खतराप्रति जानकार हुने	<u>रासायनिक खतरा</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारण र पहिचान ● सिद्धान्त र कार्यविधि ● अभिलेख राख्ने 	०.२	०.८	१
४	जैविक खतराप्रति जानकार हुने	<u>जैविक खतरा:</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारण ● दुर्घटनायुक्त खतराबाट बच्ने ● अभिलेख राख्ने 	०.२	०.८	१
५	वातावरणीय	वातावरणीय/मनोसामाजिक			

	/मनोसामाजिक/संगठनात्मक कारकहरुप्रति जानकारी हुने	/संगठनात्मक कारकहरु : अवधारणा: वातावरणीय कारकहरु मनोसामाजिक कारकहरु संगठनात्मक कारकहरु यी कारकहरुबाट उत्पन्न खतरा व्यवस्थापन विधि			
			१	४	४

पेसागत स्वास्थ्य र सुरक्षाका लागि रोकथामका उपायहरु अपनाउने

सि.नं.			समय घण्टा		
			सै	प्र	जम्मा
१	सुरक्षाका सामाग्रीहरु ल्याउने	सुरक्षा सामाग्रीहरुको पहिचान ● आवश्यकता ● लगाउने विधि	०.२	.५	०.७
२	काम गर्नु भन्दा पहिले नै कार्यलयको निरीक्षण गर्ने	कार्यलय निरीक्षण : ● अवधारण ● सिद्धान्त र कार्यविधि ● अभिलेख राख्ने	०.२	०.५	०.७
३	प्रयोग गर्नुभन्दा अगाडि नै औजार/सामाग्री /उपकरणहरु निरीक्षण गर्ने	<u>औजार/सामाग्री/उपकरणहरुको निरीक्षण :</u> ● अवधारण र पहिचान	०.१	०.५	०.६

		<ul style="list-style-type: none"> ● सिद्धान्त र कार्यविधि ● अभिलेख राख्ने 			
४	दुर्घटनायुक्त खतराबाट बच्ने	<u>दुर्घटनायुक्त खतराको रोकथाम :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● दुर्घटनायुक्त खतराबाट बच्ने ● अभिलेख राख्ने 	०.१	०.५	०.६
५	शारीरिक खतराबाट बच्ने	<u>शारीरिक खतराबाट बचावट</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● शारीरिक खतराबाट बच्ने ● अभिलेख राख्ने 	०.१	०.५	०.६
६	रासायनिक खतराबाट बच्ने	<u>रासायनिक खतराबाट बचावट</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● रासायनिक खतराबाट बच्ने ● अभिलेख राख्ने 	०.१	०.५	०.६
७	जैविक खतराबाट बच्ने	<u>जैविक खतराबाट बचावट</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● जैविक खतराबाट बच्ने ● अभिलेख राख्ने 	०.१	०.५	०.६
८	वातावरणीय/मनोसामानिक/ समस्याजनक संगठनात्मक खतरा कारकबाट बच्ने	<u>वातावरणीय</u> <u>/मनोसामाजिक/समस्याजनक</u> <u>संगठनात्मक खतरा कारकबाट</u> <u>बचावट</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा 	०.१	०.५	०.६

		<ul style="list-style-type: none"> ● वातावरणिय मनोसामाजिक समस्याजनक संगठनात्मक खतरा कारकबाट बच्ने ● अभिलेख राख्ने 			
			१	४	४
जम्मा			२	६	१०

उप मोड्युल ३ : प्राथमिक उपचार

वर्णन : संबन्धित पेसामा उपयोग हुने प्राथमिक उपचारका सीप र ज्ञान यस मोड्युलमा रहेका छन् ।

उद्देश्य : प्राथमिक उपचारका उपायहरू अपनाउने

कार्य : प्रशिक्षार्थीहरूले उपर्युक्त उद्देश्य हासिल गर्न संबन्धित प्राविधिक ज्ञानका साथसाथै तलका कार्य/सीपमा प्रवीणता हासिल गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

सि.नं.	कार्य/सीप	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	समय		
			सै	प्र	जम्मा
१	सामान्य सरसफाइ गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● आवश्यकता ● विधि ● सावधानीहरू ● अभिलेख राख्ने 	०.५	१	१.५
२	सामान्य पट्टी लगाउने	<u>सामान्य पट्टी लगाउने :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● आवश्यकता ● विधि ● सावधानी ● अभिलेख राख्ने 	०.५	१	१.५
३	सामान्य घाउको प्राथमिक उपचार गर्ने	<u>सामान्य घाउको प्राथमिक उपचार गर्ने</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● आवश्यकता 	०.५	१	१.५

		<ul style="list-style-type: none"> ● विधि ● सावधानी ● अभिलेख राख्ने 			
४	पोलेको / रासायनिक ज्वलनको प्राथमिक उपचार गर्ने	<u>पोलेको / रासायनिक ज्वलनको प्राथमिक उपचार</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● आवश्यकता ● विधि ● सावधानी ● अभिलेख राख्ने 	०.५	१	१.५
५	चोटपटक लागेको वा काटेको घाउको प्राथमिक उपचार गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● आवश्यकता ● विधि ● सावधानी ● <u>अभिलेख राख्ने</u> 	०.५	१	१.५
६	भाँचिएको (फ्र्याक्चर) अवस्थाको प्राथमिक उपचार गर्ने	<u>भाँचिएको अवस्थाको प्राथमिक उपचार</u> अवधारणा अभिलेख राख्ने	०.५	१	१.५
७	सामान्य रक्तस्रावको प्राथमिक उपचार गर्ने	<u>सामान्य रक्तस्रावको प्राथमिक उपचार</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा ● आवश्यकता ● विधि ● सावधानी 	०.०५	१	१.५

			● अभिलेख राख्ने			
८	कीराले टोकेको प्राथमिक उपचार गर्ने	टोकेको प्राथमिक उपचार गर्ने	● कीराले टोकेको प्राथमिक उपचार गर्ने	०.५	१	१.५
९	हिँउले प्राथमिक उपचार गर्ने	खाएको प्राथमिक उपचार गर्ने	● हिँउले खाएको प्राथमिक उपचार	०.५	१	१.५
१०	जनावरले प्राथमिक उपचार गर्ने	टोकेको प्राथमिक उपचार गर्ने	● जनावरले टोकेको प्राथमिक उपचार	०.५	१	१.५
११	सामान्य सेवनको प्राथमिक उपचार गर्ने	विष प्राथमिक उपचार गर्ने	● सामान्य विष सेवनको प्राथमिक उपचार :	०.५	१	१.५
१२	विद्युतीय प्राथमिक उपचार गर्ने	भट्काको प्राथमिक उपचार गर्ने	● विद्युतीय भट्काको प्राथमिक उपचार :	०.५	१	१.५
१३	घाँटी भएको/ अवस्थामा प्राथमिक उपचार गर्ने	अवरोध दुखेको प्राथमिक उपचार गर्ने	● घाँटी अवरोध भएको/ दुखेको अवस्थामा प्राथमिक उपचार :	०.५	१	१.५
जम्मा				७	१३	२०

उपमोड्युल ४ : एच् आइ भि एड्स

वर्णन :

यो मोड्युलमा एच् आइ भि एड्सको रोकथाम र व्यवस्थापनका लागि अपनाउनु पर्ने सुरक्षाका उपायहरु राखिएका छन् ।

उद्देश्यहरु :

- एच् आइ भि एड्सको अवधारणा बताउने ।
- एच् आइ भि एड्सको रोकथामका लागि सुरक्षाका उपायहरु अपनाउने ।

कार्यहरु :

उपयुक्त उद्देश्यहरु हासिल गर्न प्रशिक्षार्थीहरुले संबन्धित प्राविधिक ज्ञानका साथसाथै तलका कार्य सीपमा प्रावीणता हासिल गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

कार्य/सीप/खुड्किला	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	समय(घण्टा)		
		सै	प्र	जम्मा
१) एच् आइ भि एड्सको अवधारण बताउने	एच्. आइ. भि एड्सको अवधारण बताउने	०.५	२	२.५
१ एच्. आइ. भि. एड्सको परिभाषा बताउने	<ul style="list-style-type: none"> ● एच्. आइ.भि. एड्सको परिभाषा 			
२ एच्. आइ. भि सने अवस्थाहरु उल्लेख गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● एच् आइ. भि. सने तरिका 			
३ एच. आइ भि. संक्रमित व्यक्तिका लक्षण/चिन्ह उल्लेख गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● एच्. आइ भि. संक्रमित व्यक्तिका चिन्ह र लक्षणहरु 			
४ एच. आइ.भि का चरणहरु उल्लेख गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● एच्. आइ भि का चरणहरु 			
५ एड्सको परिभाषा दिने	<ul style="list-style-type: none"> ● एच्. आइ भि. एड्सको परिभाषा 			
६ एड्सका लक्षण र चिन्ह उल्लेख गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● एच्. आइ. भि एड्सको लक्षण 			
७ विश्वव्यापी एच्.आइ. भि एड्सको वर्तमान स्थिति उल्लेख गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● विश्वव्यापी एड्सको वर्तमान स्थिति ● एच्. आइ .भि र एड्समा भिन्नता 			

८ एच् आइ भि र एडस् बीचको भिन्नता बताउने				
२) एच् आइ भि एडस्को रोकथामका लागि उपायहरु अपनाउने १ एकजनासँग मा लैंगिक सहवास गर्ने २ सुरक्षित तरिकाले सहवास गर्ने ३ एक जनाभन्दा बेग्लै व्यक्तिसँग सहवास गर्दा हरेक पटक सावधानीपूर्वक नविराइ कण्डम प्रयोग गर्ने ४ सिरिञ्ज, सुई र अन्य छाला छेड्ने उपकरण एच् आइ भि एड्स संक्रमित व्यक्तिबाट अछुत राख्ने ५ रगतका माध्यमले दुषित हुने दाँत माभ्ने बुरुस, धारिलो ब्लेड र अन्य उपकरणबाट अछुत रहने ६ रगतले दुषित देखिने लत्ता कपडाबाट अछुत रहने ७ सकारात्मक स्वाथ्यगत व्यवहार अपनाउने ८ एच् आइ भि नेगेटिभ पोजिटिभ सुनिश्चित गर्ने रक्त परिक्षण गर्ने	एच् आइ भि एडस्को रोकथामका लागि सुरक्षाका उपायहरु अपनाउने : <ul style="list-style-type: none"> ● लैंगिक सहवासका लागि एकजनासँग मात्र सम्पर्क गर्ने ● सुरक्षित सहवास सुनिश्चितता ● एक जनाभन्दा बेग्लै व्यक्तिसँग सहवास गर्दा हरेक पटक सावधानी पूर्वक नविराइ कण्डमको प्रयोग ● सिरिञ्ज, सुई र अन्य छाला छेड्ने उपकरणबाट एड्स संक्रमित व्यक्ति अलग रहनु पर्ने ● रगतले दुषित देखिने लत्ता कपडाको प्रयोगबाट बच्ने ● सकारात्मक स्वस्थ बानी ● एच् आइ भि नेगेटिभ पोजिटिभ सुनिश्चित तवरका लागि रक्त परिक्षण 	०.५	२	२.५
	जम्मा	१	४	५

मोडल ५ : सञ्चार

वर्णन : यस उपमोड्युलमा पेसासँग संबन्धित सञ्चारका ज्ञान र सीप छन् । हरेक कार्यको संबन्धित ज्ञान र समयवधि पनि उल्लेख गरिएको छ ।

उद्देश्य : यो उपमोड्युलको समाप्तिपछि प्रशिक्षार्थीहरू तलका उद्देश्यहरू हासिल गर्ने समर्थ हुनेछन् ।

१. टेलिफोन कलको व्यवस्थापन गर्ने ।
२. फ्याक्स व्यवस्थापन गर्न ।
३. चिठ्ठीपत्र व्यवस्थापन गर्न ।
४. संकेत / टिप्पणी/सूचना लेख्न ।
५. आन्तरिक सञ्चार व्यवस्थापन गर्न
६. बाह्य सञ्चार व्यवस्थापन गर्न
७. मौखिक सञ्चार गर्न
८. लिखित सञ्चार गर्न
९. दातृ निकायसँग संचार गर्न ।
१०. वित्तीय संस्थाहरूसँग संचार गर्न ।
११. मिडियासँग संबन्ध स्थापना गर्न ।
१२. सूचना संप्रेषण गर्न ।
१३. कामको लागि निवेदन पत्र लेख्न ।
१४. रिज्युम तयार गर्न ।
१५. वरिष्ठ -व्यक्तिगत वृत्तान्त) कर्मचारीहरूसँग सञ्चार गर्न ।
१६. कनिष्ठ कर्मचारीहरूसँग सञ्चार गर्न ।
१७. ग्राहकहरूसँग व्यवहार गर्न ।
१८. औजार/सामग्री/उपकरणहरूको खरिद गर्न वा माग गर्न ।
१९. विदा लिने फारम भर्न ।

उपयुक्त उद्देश्य हासिल गर्न प्रशिक्षार्थीहरूले संबन्धित ज्ञान सहित तलका कार्यहरूमा प्रवीणता हासिल गर्न अपेक्षा गरिएको छ ।

सि.नं.	कार्य/सीप	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	समय (घण्टा)		
			सै	प्र	जम्मा
१	टेलिफोन कलको व्यवस्थापन गर्ने	<u>टेलिफोन कलको व्यवस्थापन</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारण, आवश्यकता र महत्व ● सञ्चालन/व्यवस्थापनका सिद्धान्त र विधिहरू ● संभार तथा मरमत लिनुपर्ने सुरक्षाका सावधानीहरू ● क्रियाकलापको अभिलेख राख्ने 	०.५	१	१.५
२	फ्याक्स व्यवस्थापन गर्ने	<u>फ्याक्स व्यवस्थापन</u>	०.५	१	१.५
३	चिठीपत्र व्यवस्थापन गर्ने	चिठीपत्र व्यवस्थापन	०.५	१	१.५
४	चिठीपत्र लेख्ने	<u>चिठीपत्र लेखन :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता र महत्व ● चिठीका प्रकार ● हरेक प्रकारका चिठीका अंगहरू ● हरेक प्रकारका चिठीको ढाँचा ● पत्र लेखन ● सावधानी राख्नु पर्ने कुराहरू ● क्रियाकलापहरूको अभिलेख राख्ने 	०.५	१	१.५
५	मेमो/संकेत/टिप्पणी/सूचना लेख्ने	मेमो/संकेत/टिप्पणी/सूचना लेखन	०.५	१	१.५
६	सामान्य तयार गर्ने प्रस्तावना	सामान्य प्रस्तावनाका तयारी	०.५	१	१.५
७	सामान्य प्रतिवेदन तयार गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सामान्य प्रतिवेदन तयारी : राख्ने 	०.५	१	१.५

८	आन्तरिक/बाह्य सञ्चार गर्ने	आन्तरिक /बाह्य सञ्चार <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता र महत्व ● सिद्धान्त, विधि र उपयोग ● आन्तरिक/बाह्य सञ्चार व्यवस्थापन ● लिनुपर्ने सावधानी क्रियाकलापहरूको अभिलेख राख्ने	०.५	१	१.५
९	समान तह (horizontal) र माथिल्लो तह (vertical) मा सञ्चार गर्ने	समान तह र माथिल्लो तहमा सञ्चार	०.५	१	१.५
१०	मौखिक लिखित सञ्चार गर्ने	मौखिक लिखित सञ्चार गर्ने	०.५	१	१.५
११	वित्तीय संस्थासँग सञ्चार गर्ने	वित्तीय संस्थाहरूसँग सञ्चार	०.५	१	१.५
१२	मिडियासँग संबन्ध स्थापना गर्ने	मिडियासँग संबन्ध स्थापना	०.५	१	१.५
१३	सूचना संप्रेषण गर्ने	सूचना संप्रेषण	०.५	१	१.५
१४	कामका लागि निवेदनपत्र लेख्ने	कामका लागि निवेदन लेखन पत्र <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता र महत्व ● निवेदन पत्रका अंगहरू ● निवेदन पत्रको ढाँचा ● निवेदन पत्र लेखन ● लिनुपर्ने सावधानी ● क्रियाकलापको अभिलेख राख्ने 	०.५	१	१.५
१५	रिज्युम (वैयक्तिक वृत्तान्त) तयार गर्ने	रेज्युम तयारी	०.५	१	१.५

१६	वरिष्ठ व्यक्तिहरूसँग सञ्चार गर्ने	वरिष्ठ व्यक्तिहरूसँग संचार	०.५	१	१.५
१७	कनिष्ठ व्यक्तिहरूसँग सञ्चार गर्ने		०.५	१	१.५
१८	गृहक/सरोकारवालाहरूसँग व्यवहार गर्ने	गृहक/सरेफारवालाहरूसँग सञ्चार गर्ने	०.५	१	१.५
१९	औजार/सामग्री/उपकरण खरिद/माग गर्ने		०.५	१	१.५
२०	विदा लिने फारम भर्ने	विदा लिने फारम	०.५	१	१.५
जम्मा			१०	२०	३०

उपमोड्युल ६ : साना उद्यम विकास

वर्णन :

यो मोड्युलमा पेसासँग संबन्धित ज्ञान र सीपहरू राखिएका छन् । प्रत्येक कार्यका लागि चाहिने प्राविधिक ज्ञान र समायावधि समेत उल्लेख गरिएको छ ।

उद्देश्य : यो उपमोड्युलको समाप्तिपछि प्रशिक्षार्थीहरू तलका उद्देश्यहरू हासिल गर्न समर्थ हुनेछन् ।

१. उद्यमशीलता विकासबारे जानकार हुन ।
२. व्यावसायिक योजना तयार गर्न ।

सि.नं	कार्य/सीप	संबन्धित प्राविधिक ज्ञान	समय		
			सै	प्र	जम्मा
१	व्यवसाय/उद्यमशीलता विकासबारे जानकार हुने	<u>व्यवसाय / उद्यमशीलता विकास :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा/परिभाषा ● आवश्यकता र महत्व ● लिनुपर्ने सावधानी ● क्रियाकलापको अभिलेख राख्ने 	०.१	०.४	०.५
२	सफल उद्यमीका गुणहरू विकास गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा र आवश्यकता ● पेसागत आचरण ● व्याख्यान ● लिनुपर्ने सावधानी ● क्रियाकलापहरूको अभिलेख राख्ने 	०.१	०.४	०.५
३	पेसागत आचरण गर्ने	पेसागत आचरण :	०.१	०.४	०.५
४	पेसासँग संबन्धित चालु ऐन	<u>पेसासँग संबन्धित चालु ऐन/नियक कानुन</u>	०.१	०.४	०.५

	/नियम/कानूनको विश्लेषण गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● व्याख्यान लिनुपर्ने सावधानी ● क्रियाकलापहरुको अभिलेख राख्ने 			
५	सुशासनको सीपहरु विकास गर्ने	<u>सुशासन :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता र महत्व ● सुशासनको सिद्धान्त र विधि ● लिनुपर्ने सावधानी ● क्रियाकलापहरुको अभिलेख राख्ने 	०.१	०.४	०.५
६	उद्यमशीलता बृद्धिमा प्रभाव पार्ने उद्यमशीलता विकास कारकहरुबारे जानकार हुने	<u>उद्यमशीलता बृद्धिमा प्रभाव पार्ने उद्यमशीलता विकासका कारकहरु :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, ● आवश्यकता र महत्व ● उद्यमशीलता विकास ● उद्यमशीलतामा प्रभाव पार्ने कारकहरु ● लिनुपर्ने सावधानीहरु ● क्रियाकलापहरुको अभिलेख राख्ने 	०.१	०.४	०.५
७	उद्यमशीलता दक्षतामा विकास कार्यक्रम विकास गर्ने	<u>उद्यमशीलता दक्षता विकास कार्यक्रम :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता र महत्व ● उद्यमशीलता दक्षता र विकास (उद्यमि) ● उद्यमशीलता दक्षता विकास कार्यक्रम ● लिनुपर्ने सावधानी ● अभिलेख राख्ने 	०.१	०.४	०.५
८	परियोजनाको पहिचान/छनोट/समीक्षा/प्रशिक्षणात्मक सहयोग लिने प्रक्रियाबारे जानकार हुने <ul style="list-style-type: none"> ● परियोजनाको पहिचान प्रक्रियाबारे जानकार हुने ● परियोजना छनोट प्रक्रियाबारे जानकार हुने 	<u>परियोजनाको पहिचान छनोट/समीक्षा/प्रशिक्षणात्मक सहयोग प्राप्त गर्ने प्रक्रिया :</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता र महत्व ● परियोजनाको पहिचान ● परियोजनाबारे छनोट ● परियोजना ● परियोजनाबारे परिक्षणात्मक सहयोगप्राप्त ● लिनुपर्ने सावधानी 	०.१	०.४	०.५

	<ul style="list-style-type: none"> परियोजनाको समीक्षा प्रक्रियाबारे जानकारी हुने परियोजनाको प्रशिक्षणात्मक सहयोग प्राप्त गर्ने प्रक्रियाबारे जानकारी हुने 	<ul style="list-style-type: none"> अभिलेख राख्ने 			
९	व्यवसाय शुरु गर्न, अधिकरण गर्न । सञ्चालन गर्नेका लागि बृहद् व्यावसायिक योजना तयार गर्ने प्रक्रियाबारे जानकारी हुने	<u>व्यवसायीक योजना तयार गर्ने प्रक्रिया :</u> <ul style="list-style-type: none"> व्यवसाय सुरु गर्ने । अधिग्रहण गर्ने । सञ्चालन गर्नेका लागि बृहद् व्यावसायिक योजनाको तयारी व्यवसाय सञ्चालनको लागि बृहद् व्यावसायिक योजनाको तयारी लिनुपर्ने सावधानी अभिलेख राख्ने 	०.१	०.४	०.५
१०	<u>व्यावसायिक योजना</u> संबन्धित सूचना/तथ्यांक संकलन गर्ने	<u>संबन्धित सूचना/तथ्यांक संकलन</u> <ul style="list-style-type: none"> अवधारणा, आवश्यकता र तथ्यांक र सूचनाको महत्व तथ्यांक र सूचनाका बीचको भिन्नता संबन्धित सूचना/तथ्यांक संकलन गर्ने सिद्धान्त र विधि लिनुपर्ने सावधानी अभिलेख राख्ने 	०.४	१.६	२
११	उत्पादन योजना निर्माण गर्ने	<u>उत्पादन योजना निर्माण :</u> <ul style="list-style-type: none"> अवधारणा, आवश्यकता र महत्व योजनाका अंगहरु ढाँचा (स्वरूप) खाका सिद्धान्त र विधि लिनुपर्ने सावधानी अभिलेख राख्ने 	०.४	१.६	२
१२	मूल्य निर्धारण योजना तयार गर्ने	मूल्य निर्धारण योजना तयार गर्ने	०.४	१.६	२

१३	आर्थिक योजना तयार गर्ने	आर्थिक योजनाको तयारी	०.४	१.६	२
१४	बजारीकरण योजना तयार गर्ने	बजारीकरण योजनाको तयारी :	०.४	२.४	३
१५	व्यावसायिक योजना तयार गर्ने	व्यावसायिक योजना तयारी :	०.६	२.४	३
१६	व्यावसायिक योजनाको समीक्षा गर्ने	<u>व्यावसायिक योजनाको तयारी</u> <ul style="list-style-type: none"> ● अवधारणा, आवश्यकता र महत्व ● सिद्धान्त र विधिहरु ● सावधानी अपनाउनुपर्ने कुराहरु ● अभिलेख राख्ने 	०.४	१.६	२
उपजम्मा			३	१२	१५
जम्मा			४	१६	२०

औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको सूची

- जांगसिंग (पाटी)
- चुना
- घीउ (नौनी)
- बाँसको (सिसाकलमका लागि)
- ब्लेड
- थिगसिंग (रुलर)
- शानुग (सिसाकलम)
- गिगसुप (रबर)
- थाङ्कोर (कम्पास)
- शोक्लाव (नक्सा बनाउने कागज)
- ल्हाकडेन (प्लाबोर्ड)
- प्रशिक्षकले छात्रको पाठ्यपुस्तक/सन्दर्भ किताबहरू/म्यानुयल र बजारमा उपलब्ध पत्रपत्रिका/लेख रचना
- प्रशिक्षकद्वारा तयार गरेका किताबहरू/हातेपत्रहरू, टिपोट र म्यानुयलहरू

आवश्यक सुविधाहरू

सुसज्जित प्रयोगशाला

प्राचार्य कोठा

कक्षा कोठा

स्वागत कक्ष

अफिस - कक्ष

टेलिफोन

पुस्तकालय

कम्प्युटर

क्यान्टिन (भोजनालय)

विद्युत

छात्रावास (इच्छाधीन)

पिउने पानी

गाडी (इच्छाधीन)

General Quality Indicators

Input Level

SN	Criteria	Objectively verifiable indicator (OVI)	Means of verification (MOV)
1	Mechanisms to identify training needs in the labour market:	<ul style="list-style-type: none"> • Training Needs Assessment /Rapid Market Appraisal (or other appropriate method) is following standard methodology and depicts demand for skilled workers and their training needs at local level is conducted at least once per year. 	TNA or RMA report
		<ul style="list-style-type: none"> • T&E regularly meets Chambers of Commerces, representatives of local businesses and bigger industries as well as actively participates in local employment and training review events. 	No. of meetings, list of participants and minutes of the meetings.
2	Schemes used to promote better access to VST:	<ul style="list-style-type: none"> • Training announcements are disseminated widely through different media (e.g., Local FM, posters, local community organization etc.) 	Frequency and content of information broadcasted in media and through other channels
		<ul style="list-style-type: none"> • Trainees are selected as per the trainee selection guideline of the programme. 	List of selected trainees (incl. detailed information on their eligibility as per the selection criteria).
3	Availability of training curriculum and manual:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Curriculum standardised by CTEVT is accessible to the instructors. 	Training event monitoring report

		<ul style="list-style-type: none"> • Training manuals/materials are developed based on the CTEVT standard curriculum and are of relevance for the labour market. 	Training manuals/materials.
4	Selection of Instructors:		
		<ul style="list-style-type: none"> • At least two 	Profile of instructors. Training event monitoring report
		<ul style="list-style-type: none"> • At least one of the two instructors has minimum TSLC with one year work experience or skill test level 2 pass with three years work experience 	Profile of all instructors
		<ul style="list-style-type: none"> • At least one of the two instructors successfully completed at least five day's customized TOT for level 1 and at least four days for elementary level conducted by a nationally recognised institute (such as TITI) 	Profile of all instructors
		<ul style="list-style-type: none"> • All instructors are oriented before training start on the overall programme as well as the use of the curriculum and manual(s). 	Pre training orientation report
5	Training Cycle Management:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Timely preparation of training calendar (start and end date of training, OJT placement plan, skill testing date, job placement plan and post-training support plan) 	Training calendar

Process Level

SN	Criteria	Objectively verifiable indicator (OVI)	Means of verification (MOV)
1.	Trainees' participation:	<ul style="list-style-type: none"> • Trainees are with regards to gender, caste, ethnicity, education level and geographical origin from the eligible target group. 	Database of trainees
		<ul style="list-style-type: none"> • Maximum 20 per group 	Database of trainees. Training event monitoring report
		<ul style="list-style-type: none"> • Throughout the training at least 80% of the trainees are attending. 	Trainee attendance sheet. Training event monitoring report
2	Involvement of Instructors:	<ul style="list-style-type: none"> • The trainee vs instructors ratio is during theoretical training maximum 20:1 and during practical training maximum 10:1. 	Training event monitoring report. Training session plan
3.	Physical Facilities	<ul style="list-style-type: none"> • Adequate facilities as specified in the training programme document and fact sheet. • At least two clean toilets separate for male and female with running water and soap. 	Training event monitoring report
		<ul style="list-style-type: none"> • All tools and equipment have appropriate safety measures. Safety related information and checklist posted at the lab/ workshop. Trainers and trainees are instructed about health and safety measures. First aid box continuously replenished, clearly marked and accessible in the 	Training event monitoring report. Training session plan.

		workshop. Trainers are instructed on how to provide first aid.	
4	Provisions for practical training		
		<ul style="list-style-type: none"> Ratio of theoretical and practical classes is 20:80 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training session plan.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Each trainee practices all tasks on the respective equipment and/ or with the tools specified in the sector and occupation-wise quality standards. 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training session plan.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Each trainee participates in OJT, industrial practice, exposure visits etc. as defined in the standard curriculum. 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>List of OJT placement, industrial practice, exposure visits.</p>
5	Provisions for soft and business skills training		
		<ul style="list-style-type: none"> Trainees have access to training on labour rights, HIV/ AIDS & reproductive health, business skills training, life skills training and overseas orientation as per their needs 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training session plan.</p>
6	Instructional Plan and Implementation:		
		<ul style="list-style-type: none"> Training is implemented in accordance with the training calender. 	<p>Training event monitoring report.</p> <p>Training calender.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> Lesson plan is developed based on curriculum and training calender. Log book maintained. 	<p>Training event monitoring report</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • Training follows the curriculum standardised by CTEVT and the respective manuals are used in the classroom by the instructor and trainees. 	Training session plan, Training event monitoring report
7	Provision of placement and counseling support:	<ul style="list-style-type: none"> • Placement and counselling support in place with adequate staffing 	Monitoring report
		<ul style="list-style-type: none"> • Experts from employers invited to trainee selection training and skill test. Employers provide OJT opportunities. Graduates are employed immediately after training. 	Monitoring report, Employment & Income verification report
		<ul style="list-style-type: none"> • Graduates are linked to financial institutions for access to loan/ seed money for enterprise development 	Monitoring report, MOU between training provider and financial institution(s)

Output Level

SN	Criteria	Objectively verifiable indicator (OVI)	Means of verification (MOV)
1	Completion rate of training:		
		<ul style="list-style-type: none"> • Not more than 10% drop-outs among trainees 	Trainee database
2	Skills testing		
		<ul style="list-style-type: none"> • At least 90% of the trainees attend the skills test. 	NSTB skills test results
		<ul style="list-style-type: none"> • At least 80% of the trainees pass the skills test. 	NSTB skills test results

Outcome Level

SN	Criteria	Objectively verifiable indicator (OVI)	Means of verification (MOV)
1	Placement rate of graduates		
		<ul style="list-style-type: none"> From each training event at least 60% of the graduates are employed. 	Income verification report/ Tracer study report
		<ul style="list-style-type: none"> Employed graduates earn at least the specified minimum income (if specified). 	Income verification report/ Tracer study report
2	Utilization of acquired skills at the workplace:		
		<ul style="list-style-type: none"> 90% of the employed graduates are in employment related to the occupational training. 	Income verification report/ Tracer study report
		<ul style="list-style-type: none"> At least 80% of the graduates and 70% of the employers are satisfied with the skills acquired in the training. 	Tracer study report. Employers survey